

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L. 107:

Forslag til lov om ændring af lov om Kongeriget Danmarks Fiskeribank.

Af fiskeriministeren (Kent Kirk).

(Fremsat 30/1 91).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Henrik Dam Kristensen (S):

Lovforslaget om Kongeriget Danmarks Fiskeribank er et eksempel på, at tiden kan betyde mere fornuftige tiltag. Fiskeriministerens oprindelige ønske var en privatisering af Fiskeribanken, og det er nu ændret ifølge forslaget til noget mere fornuftigt.

Baggrunden for lovændringen er ellers trist nok. Fiskeribanken har nu igennem nogle år givet underskud. Det er et af mange tegn på, at dansk fiskeri har problemer i disse år.

Lovforslaget indeholder tre elementer. Fiskeindustrien skal ikke længere kunne få lån i Fiskeribanken. Det må være en naturlig konsekvens, når loven skal revideres, for industrien har ikke benyttet sig af muligheden i særlig stor udstrækning. Lovforslaget vil også betyde, at Fiskeribankens bestyrelse udvides. Det betyder, at to af medlemmerne skal have indsigt i lånevirkksomhed i private pengeinstitutter. Det må også siges at være en naturlig konsekvens, ikke mindst set i forhold til forslaget tredje element, hvori det foreslås for at mindske tabene, at det private engagement i långivningen øges. Det betyder, at de private pengeinstitutter vil få et større medansvar. Forhåbentlig vil de igennem deres samlede kendskab til låntageren kunne sikre, at der i fremtiden ikke bliver så mange konkurser.

Princippet i lovforslaget kan Socialdemokratiet tilslutte sig, men der er nogle ting, vi i udvalgsarbejdet vil søge klargjort, ikke mindst hvad udtrykket »passende bankgaranti for en del af lånet« dækker over.

Fiskeriministeren er gået væk fra privatisering af Fiskeribanken. Det er vi i Socialdemokratiet tilfredse med. Vi vil sikre, at det ikke bliver gennemført i det skjulte med vedtagelsen af lovforslag nr. L 107.

Med disse bemærkninger vil Socialdemokratiet tilsiige positiv medvirken i udvalgsarbejdet.

Ahlmann-Ohlsen (KF):

Dette lovforslag om ændring af lov om Danmarks Fiskeribank støtter den konservative folketingsgruppe. Vi synes, at det er fremsynet og fremadrettet, at fiskeriministeren nu søger at drage ekspertise ind udefra, således at man kan få lejlighed til at behandle de problemer, som fiskeriet har i relation til Fiskeribanken, optimalt.

Vi synes ligeledes, at det er klogt fortsat at følge udviklingen, og tilslutter os den idé, som nogle måske tidligere har været lidt kritiske over for, om at trække fiskeindustriens finansieringsbehov ud af lovens grundlag. Vi tror, at det er rigtigt, al den stund erfaringen jo viser, at fiskeindustrien klarer sine finansieringsbehov via de almindelige bankkanaler, der nu også bliver afgørende og får indflydelse på udviklingen i den ny form, som Danmarks Fiskeribank vil få.

Den konservative folketingsgruppe kan som sagt støtte lovforslaget.

Svend Heiselberg (V):

Venstre kan støtte lovforslaget.

Jeg har forstået lovforslaget således, at man vil begrænse statens tab, men jeg vil gerne sige, at jeg ikke synes, at det er store tab, som Fiskeribanken har haft, når man tænker på den store omstrukturering, der har fundet sted inden for dansk fiskeri.

Hvis man skal prøve at se på de tab, som Danmarks Fiskeribank har haft i forhold til de tab, som private pengeinstitutter har haft, så må vi sige, at det er meget, meget små tab, der har fundet sted i Fiskeribanken. Jeg synes, at der er grund til at takke vore pengeinstitutter, fordi de har strakt sig så langt, som tilfældet har været. Det havde set dårligt ud for dansk fiskeri, for erhvervsfiskerne og for fiskeindustrien, men også for lokalsamfundene, hvis de ikke havde strakt sig så langt, så derfor er det godt, at der er nogen, der har været beredvillige og har løbet nogle risici.

Men nu er der så fremsat et lovforslag, som begrænser statens tab yderligere, og det er så nok godt alt sammen. Vi må nok sige, at når vi er i den situation, at vi ikke kan tilpasse fiskekvoterne til fiskerflåden, så må vi forsøge at tilpasse fiskerflåden til fiskekvoterne.

Jeg er også nødt til at sige, at hele den omstrukturering, som finder sted og skal finde sted

[Svend Heiselberg]

inden for dansk fiskeri, ikke kan gøres, uden at det også koster statskassen penge, det er helt klart, men jeg er også klar over, at fiskeriministeren har gjort en stor indsats for at begrænse den skade, som kan ske for de enkelte fiskere og fiskeindustrien, ved den indsats, der er gjort i EF.

Venstre kan som sagt støtte lovforslaget.

Gade (SF):

Jeg blev helt rørt ved at høre hr. Svend Heiselbergs store betragtninger om 35 mio. kr. i 3 år, fordi nogle mennesker kommer i klemme. Jeg kunne ønske, at hr. Svend Heiselberg var lige så store, når det drejer sig om andre mennesker i vort samfund, der kommer i klemme af sociale grunde osv.

Men om dette forslag vil jeg sige, at vi støtter, at man forsøger at sikre staten mod yderligere vækst i tab i fremtiden. Sådan har jeg egentlig forstået forslaget.

I udvalget vil vi vurdere, om modellen er den rigtige, eller om der også skal kigges på belåningsgrænser i Fiskeribanken, og om der skal være differentierede bestemmelser for unge fiskere. Man kan måske være lidt bekymret for, om denne model gør det helt umuligt for unge at komme ind i erhvervet. Det er noget, jeg synes at vi skulle kigge igennem.

De øvrige skærpelser, der ligger, f.eks. at man ikke kan belåne gæld, man har haft i kassekreditter osv., synes jeg kun lyder rimelige. Jeg må sige, at det troede jeg faktisk ikke man kunne, men det har man altså kunnet, kan jeg forstå på bemærkningerne, og det har nok ikke været en helt rimelig administration.

Selve modellen, hvor man vurderer ansøgeren ud fra hans samlede økonomiske situation, er der ingen tvivl om er rigtig, og den støtter vi. Jeg tror, man må se i øjnene, at dette forslag først vil virke på lidt længere sigt og nok ikke har ret meget at gøre med de næste par år, og det vil sige, at hele diskussionen om, hvad den aktuelle krise kommer til at koste, og hvilke konsekvenser det får for Fiskeribanken, så vidt jeg kan forstå på forslaget, er en diskussion, vi får under alle omstændigheder.

Vi vil altså medvirke positivt, og især vil vi koncentrere vores indsats omkring mulighederne for unge fiskeres adgang til at komme ind i erhvervet.

Niels Højland (FP):

Jeg kan sige på Fremskridtspartiets vegne, at det er klart, at vi kunne ønske, at Fiskeribanken kunne have været privatiseret, ligesom alle andre banker er mere eller mindre, og at man gav fiskerne rimelige vilkår at arbejde under, så de kunne klare sig selv uden subsidier fra staten.

Men dette lovforslag går ud på at begrænse statens udgifter til tab i denne forbindelse, og det kan så være godt nok. Derfor vil Fremskridtspartiet også se positivt på forslaget og arbejde seriøst for det i udvalget.

Jette Pors (CD):

Der er ikke tvivl om, at Fiskeribanken er ude i en vanskelig situation med en kedelig afsmitende virkning på finansloven. Sidste års underskud på 35 mio. kr. og det forventede underskud i de kommende år af samme størrelsesorden er tydelige tegn på, at en stramning er nødvendig.

CD har ikke noget imod at se positivt på ministerens forslag om at inddrage de private pengeinstitutter og dermed sikre en bredere risikodeling. Bankerne har, som det jo også nævnes i bemærkningerne, større kendskab til låntagerens privatøkonomi, og et samarbejde mellem Fiskeribanken og pengeinstitutterne synes rimeligt.

Fiskeindustrien skal ikke længere kunne låne i Fiskeribanken, men det giver os ikke akut hjertebanken, for de har også andre muligheder, og som jeg læser forslaget, har de da heller ikke benyttet Fiskeribanken særlig meget.

Alt i alt kan jeg melde, at CD kan støtte lovforslaget.

Elisabeth Arnold (RV):

Da Det Radikale Venstres ordfører på dette område ikke kan være til stede her i dag, skal jeg på partiets vegne ganske kort sige, at vi kan støtte det fremsatte lovforslag om at øge det private engagement i långivning til fiskerierhvervet. Det er et fornuftigt initiativ, om end det er på en tragisk og trist baggrund med et meget hårdt ramt erhverv, som ikke har stor udsigt til inden for den allernærmeste tid at få meget bedre vilkår.

Lysholm Christensen (KRF):

Vi er vidne til store tab i fiskerisektoren i disse år, og det er yderst beklageligt og kedeligt for

[Lysholm Christensen]

dem, der skal have deres udkomme i dette erhverv. Det vidner om, at erhvervet er ude i store vanskeligheder, og at det ikke er så enkelt at ernære sig inden for dette erhverv i øjeblikket.

Nu har vi så et forslag på bordet, som har til hensigt at begrænse statens tab, og det er selvfølgelig et udmærket formål, men jeg vil gerne udtrykke min enighed med Venstres ordfører, som talte om, at tabene måske egentlig ikke er så alarmerende i forhold til de problemer, som erhvervet er ude i. Det er vel heller ikke så alarmerende i forhold til de tab, som vi ser andre steder i vort erhvervsliv. Ikke fordi jeg synes, det er særlig rosværdigt at have tab på sin virksomhed, men i en omstillingsproces, som fiskeriet er inde i, er det nok uundgåeligt, at nogle omkostninger skal dækkes ind.

Vi ser positivt på, at man nu laver stramminger af lånevilkårene, og vi har heller ikke noget imod ændringen i bestyrelsessammensætningen og indskrænkningen i fiskeriindustriens muligheder for at optage lån i banken. Men vi vil godt lige i udvalget se lidt på de vilkår, der bliver opstillet omkring stillelse af bankgaranti fra lokale pengeinstitutter, så lad os kigge på i udvalget, om disse grænser og vilkår er sat de rigtige steder.

Vi tilsiger i hvert fald en positiv medvirken i udvalget.

(Kort bemærkning).

Risgaard Knudsen (S):

I fortsættelse af mit partis ordførers tale har jeg et enkelt spørgsmål til ministeren.

Når formanden har ladet lovforslaget passere, mener jeg, at der kan være grund til, at vi allerede i dag med baggrund i den formulering, som ministeren har givet sit lovforslags § 2, spørger ministeren her ved førstebehandlingen af forslaget, hvad der egentlig ligger gemt i den formulering, som findes i forslagets § 2.

Det må også være rimeligt at spørge ministeren, om formuleringen skal forstås således, at ministeren inden lovens eventuelle endelige vedtagelse og stadfæstelse vil give meddelelse om lovens ikrafttræden. Det må være et relevant spørgsmål.

Fiskeriministeren (Kent Kirk):

Jeg vil gerne takke alle ordførerne for en positiv behandling af lovforslaget. Det er rigtigt, som det er sagt af flere ordførere, at det er hårde

tider for fiskerierhvervet, og det er også rigtigt, som flere af ordførerne har været inde på, at dette ikke umiddelbart vil løse de problemer, som fiskeribranchen har, og de tab, som vi må forvente at konstatere også i årene fremover.

Derfor er det jo også vigtigt, at vi kigger på, hvordan den fremtidige långivning i Fiskeribanken kommer til fungere. Jeg mener, at lovforslaget, som flere af ordførerne har været inde på, kan medvirke til, at vi får en mere præcis långivning, og at vi får kanaliseret lånene til de rigtige fartøjer og til de rigtige fiskere ved et tættere samarbejde imellem de private banker og sparekasser og Fiskeribanken. Jeg håber og tror på, at det vil lykkes for os.

Jeg vil også godt knytte den bemærkning til det, at når vi behandler dette lovforslag og så taler generelt om fiskerispørgsmål og fiskeriproblemer, skal man jo også se på, at der sker en række tiltag på en række andre områder med henblik på at forbedre strukturtilpasningen inden for fiskeriet.

Jeg kan love ordførerne for, at vi vil arbejde positivt sammen med ordførerne i udvalget og besvare alle de spørgsmål, der er stillet, og jeg vil gerne vælge den fremgangsmåde i forhold til hr. Risgaard Knudsen at svare konkret i udvalget på de spørgsmål, som hr. Risgaard Knudsen var inde på vedrørende § 2.

(Kort bemærkning).

Risgaard Knudsen (S):

Jeg synes selv, at det var et meget relevant spørgsmål, jeg stillede til ministeren. Når ministeren ikke er i stand til at besvare dette meget relevante spørgsmål her ved forslagens første behandling, kan jeg ikke tilbageholde den bemærkning, at det jo i høj grad øger mystikken omkring den formulering, som ministeren har anvendt i forslagets § 2. Det er jo ikke nogen almindelig formulering, man har anvendt for så vidt angår en ikrafttrædelsesparagraf.

Men jeg må selvfølgelig notere mig, at ministeren over for Folketinget har erkendt, at han ikke i dag er i stand til at besvare mit spørgsmål. Længere kan jeg vist ikke komme.

Fiskeriministeren (Kent Kirk):

Jeg har altid det ønske, at jeg kan betjene hr. Risgaard Knudsen så godt og præcist som overhovedet muligt, men i denne sag kan det være lidt svært, og det var derfor, jeg valgte den

[Fiskeriministeren]

fremgangsmåde at sige: Lad os prøve at undersøge det lidt nærmere og så komme med oplysninger i udvalget.

Det, der er problemstillingen omkring § 2, er jo formuleringen, at »Fiskeriministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttrædelse«. Hvis man læser i bemærkningerne, kan man se, hvorfor det er formuleret sådan, for der står i bemærkningerne til § 2: »Det påregnes, at loven efter endt notifikation over for EF-Kommissionen skal træde i kraft i løbet af foråret 1991«. Problemstillingen er, at vi ikke kan vide, hvornår vi har den endelige notifikation fra EF-Kommissionen.

Men jeg vil meget gerne prøve på at belyse det endnu bedre over for hr. Risgaard Knudsen, hvis vi kan få nogle meldinger fra EF-Kommissionen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Landbrugs- og Fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 7:

Forslag til folketingsbeslutning om en forældreindkomstuafhængig uddannelsess støtte for de 18-årige.

Af Lysholm Christensen (KRF) m.fl.
(Fremsat 15/1 91).

Forslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):**

Forslagsstillerne ønsker, at regeringen skal fremsætte forslag om at ændre uddannelsesstøtteloven, således at tildelingen af stipendier til de 18-årige sker uafhængigt af forældreind-

tægt, således at forældreafhængigheden totalt fjernes fra uddannelsesstøttesystemet. Til gengæld vil forslagsstillerne nedsætte stipendiesatserne for derved at gøre forslaget udgiftsneutralt.

Jeg vil gerne starte med at takke for, at Kristeligt Folkeparti her stiller et forslag, hvor man anviser, hvor pengene til merudgifterne skal hentes. Hvis vi altid havde den holdning her i Tinget, kunne vi nå langt flere resultater, så det vil jeg gerne starte med at kvittere for. I en situation med begrænsede ressourcer må der prioriteres, og det vil Kristeligt Folkeparti gerne. Man foreslår her en omprioritering, og den slags forslag er altid interessante og bør altid møde velvillig behandling.

Man kan diskutere, om det er rimeligt generelt at give mere til 18-årige uddannelsessøgende, der jo som regel bor hjemme, på bekostning af ældre uddannelsessøgende, der som regel ikke har mulighed for at bo hjemme. Ældre uddannelsessøgende har jo også som regel et større forbrug. Næsten alle 18-årige uddannelsessøgende er i gang med en ungdomsuddannelse, som regel meget tæt ved deres hjem, mens kun meget få 18-årige er begyndt på en videregående uddannelse, og det vil sige, at kun meget få 18-årige er flyttet hjemmefra.

Jeg ville derfor foreslå, at man startede et andet sted, nemlig med at gøre noget for de 18-årige, der går i videregående uddannelser; jeg ville foreslå, at man gav dem uddannelsesstøtte uafhængigt af deres forældres indtægt. Jeg skal ikke skjule, at en af grundene til, at jeg kunne tænke mig det, er, at der er ret så få i de videregående uddannelser, som kun er 18 år, og derfor er det en lidt billigere omgang, jeg her lægger op til.

Hvis vi vurderer de økonomiske konsekvenser af Kristeligt Folkepartis forslag, kan jeg oplyse følgende: At fjerne forældreafhængigheden, sådan så også 18-årige får SU uafhængigt af forældrenes indtægt, vil koste 374 mio. kr., idet de nuværende stipendiesatser jo er 1.881 kr. pr. måned for hjemmeboende og 3.135 kr. pr. måned for udeboende. Hvis vi skal gøre forslaget om at afskaffe forældreafhængigheden udgiftsneutral, skal de nævnte stipendiesatser nedsættes, når det gælder de hjemmeboende, fra 1.881 kr. til 1.733 kr., og når det gælder udeboende fra 3.135 kr. til 2.888 kr.